

INFORMATIE OVER HET CENTRAAL EXAMEN BIJ ZADKINE SCHOOLJAAR 2018/2019

➤ **Voor wie is deze informatie?**

Deze informatie is voor alle studenten van het beroepsonderwijs van Zadkine. Met deze informatiebrochure geven we de antwoorden op de meest gestelde vragen over de centrale examinering.

➤ **Waarvoor wordt het centraal examen ingezet?**

Voor de generieke eisen (algemene eisen die gelden voor alle studenten)

Alle studenten mbo krijgen in hun opleiding te maken met het centraal examen Nederlands lezen en luisteren en het centraal examen rekenen. Mbo-4 studenten leggen daarnaast ook het examen Engels Lezen en Luisteren B1 af. We noemen dit de generieke eisen Nederlands, rekenen en Engels.

Voor de keuzedelen taal- en rekenen

Naast deze generieke eisen die voor alle studenten gelden, is het mogelijk het centraal examen af te leggen voor bepaalde keuzedelen. Deze keuzedelen kun je kiezen en zijn dus niet verplicht. Bijvoorbeeld:

- K0089 Rekenen 3F
- K0071 Nederlands 3F

Deze keuzedelen mogen niet hetzelfde niveau hebben als het generieke deel van je opleiding. Bovenstaande keuzedelen kunnen dus niet gekozen worden door niveau 4 studenten maar wel door studenten op niveau 2 en 3. Als je deze keuzedelen hebt gevolgd en een voldoende hebt behaald, kun je hiermee bij doorstroom naar niveau 4 wel vrijstelling aanvragen voor het generieke deel in je niveau 4 opleiding.

In deze brochure gaan we vooral in op de generieke eisen. Heb je verder nog vragen over de keuzedelen, stel deze dan aan je studieloopbaanbegeleider.

➤ **Over welke onderwerpen kun je in deze brochure informatie vinden?**

	Onderwerp	Pagina
1.	Algemene informatie	3
2.	Aangepaste examinering	7
3.	Voor het examen	9
4.	Tijdens het examen	10
5.	Na het examen	12
6.	Vrijstellingen	14
7.	Tot slot	15

1. ALGEMENE INFORMATIE

➤ Welke centrale examens moet ik afleggen en op welk niveau?

	Nederlands Lezen/luisteren	Rekenen	Engels Lezen/luisteren
MBO 1 ¹	2F	2F	n.v.t.
MBO 2	2F	2F	n.v.t.
MBO 3	2F	2F	n.v.t.
MBO 4	3F	3F	B1 (evt. examen B2) ²

➤ Wanneer moet ik het examen afleggen?³

- Studenten moeten in de tweede helft van de opleiding het centraal examen afleggen.
- Voor opleidingen van een jaar geldt dat het hele jaar geëxamineerd mag worden.
- Voor opleidingen korter dan 24 maanden is dit in de laatste 12 maanden.

Samen met je docent bekijk je wanneer je klaar bent voor het centraal examen en wanneer dit het beste ingepland kan worden. Ieder team heeft een inschrijver die de planning van de centrale examens regelt. Hou als student ook zelf in de gaten dat je examen op tijd wordt ingepland en dat er een mogelijkheid blijft voor een eventuele herkansing.

Als je centraal examen is ingepland, ontvang je een mail met daarin de datum, tijd en plaats van het examen. Zorg dus dat je e-mailadres bij de studentenadministratie bekend is en goed geregistreerd staat in Eduarte. In je studentenapp zie je ook de afspraak staan. Let op! Het kan zijn dat er een wijziging is in de planning. Kijk altijd naar de *laatste* mail en in je app.

➤ Hoeveel keer mag ik het centraal examen afleggen?

Volgens het examenreglement heb je recht op twee examenkansen. De examencommissie kan op basis van criteria besluiten je nog een extra gelegenheid te geven. Er zijn voorwaarden met betrekking tot welke herkansingsmogelijkheden aangeboden kunnen worden op een hoger niveau.⁴

➤ Wanneer worden de examens afgenomen?

Afnameperiodes voor 2018-2019:

- [Periode 1: 10 september 2018 t/m 14 september 2018](#)
- [Periode 2: 29 oktober 2018 t/m 16 december 2018](#)
- [Periode 3: 7 januari 2019 t/m 24 februari 2019](#)
- [Periode 4: 4 maart 2019 t/m 21 april 2019](#)

¹ Voor niveau 1 is er nog geen landelijke verplichting om aan het centraal examendeel te nemen. In het examenplan in de opleidingswijzer heeft de instelling aangegeven met welke examens het examen kan worden afgelegd.

² De examencommissie volgt hierbij de regels van het [Servicedocument Examineren op een hoger niveau](#) van het Steunpunt taal en rekenen MBO en het [Servicedocument Keuzedelen Engels geldig vanaf 1 augustus 2017](#).

³ [Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB art. 7a](#).

⁴ De examencommissie volgt hierbij de regels van het [Servicedocument Examineren op een hoger niveau](#) van het Steunpunt taal en rekenen MBO.

- [Periode 5: 13 mei 2019 t/m 30 juni 2019](#)

Belangrijk: niet in alle periodes worden dezelfde examens afgenomen:

Heb je een aangepast examen nodig, informeer dan goed wanneer een dergelijk examen wordt afgenomen. Engels B2 wordt alleen in periode 2, 3 en 5 aangeboden.

Wat zijn de tijden van het examen?

- ontvangsttijd en start instructie 8.45uur, start examen 9.00 uur
- ontvangsttijd en start instructie 11.45uur, start examen 12.00 uur
- ontvangsttijd en start instructie 14.45uur, start examen 15.00 uur

Het is mogelijk om 's avonds het examen af te leggen. Ontvangsttijd en start instructie 18.45 uur, start examen 19.00 uur. Dit kan alleen op aanvraag op dinsdagavond op de locatie Marten Meesweg 50 en op de locatie Jan Ligthartstraat 250.

Kom op tijd! Je wordt **uiterlijk 15 minuten voor de aanvangstijd** bij het examenlokaal verwacht. Dan start de instructie. Het examen start op tijd. Na de start van het examen is binnenkomen niet meer mogelijk!

➤ ***Hoe lang duurt het examen?***

- Het examen 2F duurt 90 minuten.
- Het examen 3F duurt 120 minuten.
- De examens Engels B1 en B2 duren beide 90 minuten.
- Voor rekenexamens voor kandidaten met ernstige rekenproblemen (ER) geldt: het 2F ER duurt 120 minuten; het examen 3F ER 150 minuten.

Voor kandidaten met een beperking of voor nieuwkomers die kort in Nederland zijn, is soms examentijdverlenging mogelijk. Deze verlenging moet vooraf schriftelijk zijn aangevraagd bij en toegekend zijn door de examencommissie en geregistreerd in Eduarte.

➤ ***Waar kan ik het centraal examen afleggen?***

Zadkine heeft 3 afnamelocaties voor het Centraal Examen voor Zadkine-studenten.

- [Marten Meesweg 50](#) (Rotterdam-Oost)
- [Benthemplein 15](#) (Rotterdam-Centrum)
- [Sportlaan 13](#) (Spijkenisse)
- [Jan Ligthartstraat 250](#) (Rotterdam-Zuid)

Let op: Op deze locatie worden alleen studenten van het Techniek College Rotterdam geëxamineerd.

Meestal word je zo dicht mogelijk bij je leslocatie ingepland voor het examen. Het kan echter zijn dat het erg druk is en dat je daarom op een andere locatie wordt ingeroosterd.

Aangepaste examens (voor kandidaten met een beperking) vinden plaats op de Marten Meesweg. Kandidaten met dyslexie kunnen wel op alle afnamelocaties terecht.

➤ ***Mag ik ook op een hoger niveau examen afleggen?***

- Als je een mbo-opleiding volgt op niveau 1, 2 of 3, dan kun je ook een examen Nederlands of rekenen op een hoger niveau (3F) afleggen als je niveau dat toelaat. Je kunt ook je tweede gelegenheid hiervoor inzetten. Je moet wel eerst de

examencommissie schriftelijk om toestemming vragen en je moet dan voor Nederlands ook de instellingsexamens (spreken, gesprekken en schrijven) op het niveau 3F afleggen. De examencommissie moet toestemming geven. Je moet wel tijdig (uiterlijk 6 weken) voor diplomering aangeven welke cijfers je op je resultatenoverzicht afgedrukt wilt zien.

- Een mbo-4 student kan eventueel een examen Engels op niveau B2 afleggen in plaats van op niveau B1. Het eindcijfer is dan het gemiddelde van je cijfer van het centraal examen (lezen en luisteren) en het instellingsexamen (spreken, gesprekken, schrijven). Het instellingsexamen kun je eventueel ook op een ander niveau doen (als dit aangeboden wordt), waarbij B2 het hoogst aangeboden niveau is. Hiervoor is wel eerst toestemming nodig van de examencommissie. De examencommissie checkt ook of er geen overlap is met de door jou gekozen keuzedelen. Je moet wel tijdig (uiterlijk 6 weken) voor diplomering aangeven welke cijfers je op je resultatenoverzicht afgedrukt wilt zien.
- Vanaf schooljaar 2017/2018 kunnen mbo-1, 2 en 3 studenten ook het examen Engels B1 (of B2⁵) afleggen. Het cijfer komt dan extra op het resultatenoverzicht. Dit is geen standaardonderdeel van het programma. De examencommissie moet wel eerst toestemming geven.

➤ ***Kan ik het centraal examen ook bij een andere instelling afleggen?***

Dat kan in principe wel als Zadkine hierover afspraken kan maken met het andere roc en Zadkine zelf de examenafname op afstand in Facet kan beheren. De resultaten moeten namelijk wel officieel aan Zadkine worden teruggekoppeld. Ook kan het zijn dat er extra kosten in rekening worden gebracht.

➤ ***Welke hulpmiddelen zijn voor een gewoon centraal examen toegestaan?***

- Bij de afname van de centrale examens Nederlandse taal, Engels en rekenen (2F, 3F en bij 2A, 2ER en 3ER) is het gebruik van pen/potlood en kladpapier toegestaan. Het kladpapier mag de examenzaal niet verlaten. Dit moet je na afloop van het examen inleveren.
- Daarnaast is het gebruik van een verklarend Nederlands woordenboek of een woordenboek Nederlands-Engels of Nederlands naar een andere taal toegestaan. Er mogen geen aantekeningen in het woordenboek staan. Een digitaal woordenboek is niet toegestaan.
- Gebruik van een losse rekenmachine buiten de examensoftware om is niet toegestaan, tenzij aangegeven bij aangepaste examens of ER-examens.

⁵ Voor B2 is dit nog niet officieel vastgelegd. Hierover volgt later informatie.

2. AANGEPASTE EXAMINERING VOOR STUDENTEN MET EEN BEPERKING⁶ OF BIJZONDERE OMSTANDIGHEDEN

➤ *Ik heb een beperking en wil een aangepast examen? Wat moet ik doen?*

- Heb je een handicap? Heb je last van dyslexie of dyscalculie? Of heb je een andere beperking? Dit heb je aan moeten geven tijdens de intake waarna het vastgelegd werd in ons registratiesysteem. Voor een aangepast examen moet je een aparte aanvraag doen bij de examencommissie. Afhankelijk van het type beperking en het soort examen kunnen er één of meerdere hulpmiddelen aan je worden toegekend door de examencommissie.

- Krijg je gedurende je opleiding te maken met een beperking of heb je dit niet aangegeven bij de intake, geef dit dan zo snel mogelijk door aan de zorgcoördinator.

De examencommissie beslist uiteindelijk op welke hulpmiddelen je recht hebt tijdens het examen. Je moet ook tijdens je onderwijstraject aangepast onderwijs hebben gekregen.

➤ *Welke speciale examens zijn er?*

In sommige gevallen kun je een speciaal examen afleggen. Er zijn:

- **2A rekenexamen:** Dit examen is bedoeld voor studenten in de entreeopleiding en mbo-2 voor wie het rekenexamen 2F niet haalbaar is. Studenten mbo-2 moeten daarnaast het 2F of 2ER examen afleggen. Niveau 1 studenten kunnen alleen het 2A rekenexamen doen. Het 2A examen is dit schooljaar nog een pilot. Het heeft de status van een instellingsexamen en wordt alleen aangeboden in periode 2, 3, 4 en 5.
- **ER examens:** De kandidaat met ernstige rekenproblemen/dyscalculie heeft in periode 1, 2, 3, 4 en 5 de mogelijkheid om het aangepaste rekenexamen (het ER-examen) te maken.
- **2A ER:** Dit is een aangepast rekenexamen voor niveau 1 studenten. Het wordt alleen aangeboden in periode 2, 3, 4 en 5.
- **Examens voor visueel beperkten:** In studiejaar 2018-2019 is het voor de visueel beperkte kandidaten mogelijk om in periode 1, 2, 3, 4 en 5 een aangepast examen Nederlands en/of rekenen of Engels B1 te maken en in periode 2, 3, 4 en 5 een aangepast examen Engels B2. Het gaat daarbij steeds alleen om de 3^e, 4^e en 5^e week van de periode.
- **Examens voor auditief beperkten:** Voor kandidaten met een auditieve beperking wordt een aangepast examen Nederlands en Engels (B1 en B2) geleverd (B1 in alle periodes en B2 in periode 2, 3 en 5).
- **Vraag voordat de examenperiode begint aan je studieloopbaanbegeleider of je aanpassing bekend is en of het toegekend is door de examencommissie.**

⁶ In de publicatie [Special Needs Special 2018-2019](#) van het CvTE staat een uitgebreide beschrijving van de toegestane hulpmiddelen.

➤ **Welke hulpmiddelen zijn voor kandidaten met dyslexie toegestaan?**

Kandidaten met dyslexie kunnen verklanking en/of extra tijd krijgen. De examencommissie beslist welke hulpmiddelen van toepassing zijn.

➤ **Welke hulpmiddelen zijn voor kandidaten met rekenproblemen of dyscalculie toegestaan?**

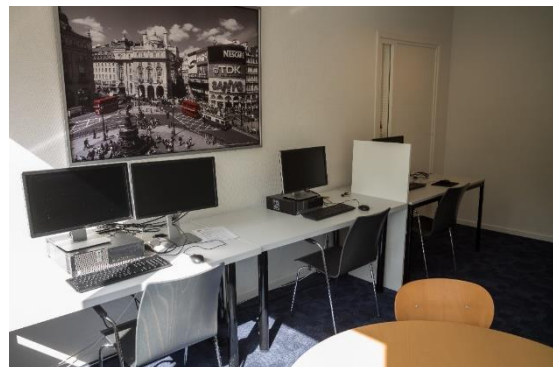
- Kandidaten met ernstige rekenproblemen of dyscalculie hebben recht op het gebruik van een rekenkaart.
- Kandidaten die het rekenexamen 2F of 3F maken met aanpassingen in de wijze van examinering op grond van een geldige dyscalculieverklaring, mogen alleen gebruik maken van de standaardrekenkaart.
- Kandidaten die deel nemen aan het ER-examen mogen gebruik maken van de standaardkaart én de aanvullende rekenkaart. Studenten mogen ook kiezen voor een deelverzameling van de geboden rekenhulpen. Het is niet toegestaan om de kaarten uit te breiden met eigen formules. Eenvoudige lay-outaanpassingen (vergroting, verticaal i.p.v. horizontaal of hardere markering van rijen of kolommen) zijn wel toegestaan. Bij twijfel kan de instelling de kaart aan het College voor Toetsing en Examinering voorleggen.

➤ **Waar wordt het aangepaste examen afgenomen?**

Aangepaste examens (voor kandidaten met een beperking) vinden alleen plaats op de Marten Meesweg 50.

Kandidaten met dyslexie kunnen wel op alle afnamelocaties terecht.

➤ **Ik kom uit het buitenland. Heb ik recht op extra aanpassingen?**

Als je nieuwkomer bent en minder dan 6 jaar Nederlands onderwijs hebt gevolgd, kun je in aanmerking komen voor een tijdsverlenging van een halfuur. Je moet hiervoor een aanvraag bij de examencommissie indienen en moet kunnen aantonen dat je inderdaad minder dan 6 jaar Nederlands onderwijs hebt gevolgd.

3. VOOR HET EXAMEN

➤ *Hoe kan ik me voorbereiden op het examen?*

Je kunt voorafgaand aan het examen:

- Soortgelijke examenopdrachten bekijken. Kijk op de site <https://www.examenbladmbo.nl/link>.
- Thuis of op school online oefenen met Facet via de site: <http://oefenen.facet.nl/>
- Rekenopgaven bekijken via de rekenetalage die te vinden is op de site: https://www.hetcvte.nl/item/rekenopgaven_etalage. Deze site biedt veel examenopdrachten uit het verleden op de referentieniveaus 2F en 3F zowel uit het vo als het mbo. Je kunt zelf een selectie maken en de geselecteerde opgaven kunnen als pdf worden gedownload en opgeslagen. Via de rekenopgaven-etalage wordt ongeveer 90% van de in voorgaande jaar gebruikte opgaven openbaar gemaakt. Soms komen opgaven ook weer terug in nieuwe examens.

➤ *Hoe moet ik me legitimeren?*

- Voor je aan het examen kunt deelnemen, moet je je legitimeren met een erkend legitimatiebewijs. Een schoolpas alleen is niet voldoende.
- Erkende legitimatiebewijzen zijn: een paspoort, een ID kaart of een Nederlands vreemdelingendocument (verblijfsdocument) of een rijbewijs.
- Ben je je legitimatiebewijs verloren of is het gestolen, dan toon je een brief/bewijs van aangifte bij de politie of gemeente (niet ouder dan 3 maanden). Er zal dan een extra controle in het systeem plaatsvinden.
- De afnameleider controleert of je lijkt op de foto en heeft het recht om je te weigeren als je niet herkenbaar bent. Zorg daarom voor een tijdige verlenging van je legitimatiebewijs, zodat er een recente pasfoto op staat.
- Studenten die niet over een legitimatiebewijs beschikken, kunnen alleen in bijzondere gevallen via de examencommissie vooraf toestemming vragen voor deelname aan een examen zonder legitimatiebewijs. Er zal dan een extra controle in het systeem plaatsvinden.

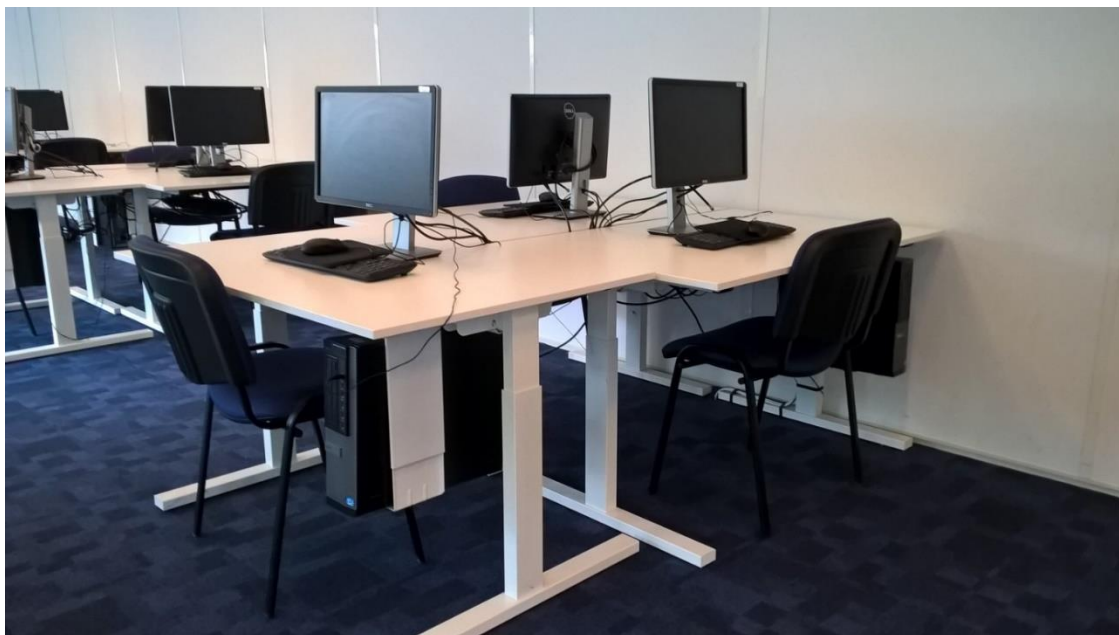

4. TIJDENS HET EXAMEN

➤ Wat zijn de regels van de afname van het centraal examen?

<p>Voor de start van het examen:</p> 	<ol style="list-style-type: none">1. Toon een erkend legitimatiebewijs. Zonder erkend legitimatiebewijs heb je geen toegang.2. Zet je handtekening op de presentielijst.3. Jassen, petten, sjaals, tassen, telefoons, eigen pen en horloges/smartwatch mogen <u>niet</u> worden meegenomen naar de computer.4. Je jas, tas, sjaal, horloge of smartwatch, mobiel (uitgeschakeld) gaan verplicht in de kluis of op de door de afnameleider aangewezen plek, voordat je plaats neemt achter de pc. Je wacht nu op verdere uitleg.5. Volg de instructies van de afnameleider en ga zitten op de plaats die jou is toegewezen.6. Je mag pas inloggen en het examen laden als de afnameleider dit zegt.7. Je kunt inloggen met de informatie van de afnameleider
<p>Tijdens de afname:</p> 	<ol style="list-style-type: none">8. Je mag gebruik maken van je eigen headset/hoofdtelefoon.9. Als je gebruik maakt van de hoofdtelefoon van Zadkine, wees daar dan voorzichtig mee. Als blijkt dat de koptelefoon kapot is na het examen, zijn daar kosten voor jou aan verbonden.10. Je mag bij het examen gebruik maken van je eigen woordenboek.11. Bij rekenen mag er geen gebruik worden gemaakt van je eigen rekenmachine.12. Tijdens het examen verlaat je je plaats niet en praat je niet. Bij vragen steek je je vinger op.13. Tijdens het examen krijg je uitsluitend antwoord op technische en niet op inhoudelijke vragen.14. Je mag niet eten tijdens het examen. Drinken mag je meenemen in een afsluitbare fles.
<p>De afsluiting van het examen:</p> 	<ol style="list-style-type: none">15. Na het maken van je laatste vraag of na het verlopen van de reguliere examentijd, klik je op het kruis in de rechterbovenhoek van het venster. Vervolgens klik je op de knop 'inleveren'.16. Je levert bij de afnameleider het volgende in:<ol style="list-style-type: none">a. het eventuele inlogstrookjeb. de geleende hoofdtelefoonc. de geleende woordenboekend. de geleende pen/het potloode. de kluisleutel (indien van toepassing)f. evt. kladpapier17. Je schrijft bij vertrek het tijdstip op wanneer je het lokaal verlaat.18. Je verlaat rustig het lokaal zonder anderen te storen.19. Je blijft niet bij het examenlokaal hangen.

Bij het niet naleven van deze regels, wordt er een melding in het proces-verbaal gemaakt. De examencommissie beslist dan of je examen wel of niet geldig is.

➤ ***Wat doe ik als de computer uitvalt?***

Een enkele keer komt het voor dat de verbinding van de computer even wegvalt of dat het afnamesysteem hapert. Volg dan de instructies van de afnameleider. De kandidaten die dit overkomt, krijgen de tijd die ze niet aan het examen hebben kunnen werken er alsnog bij.

Elk gegeven antwoord wordt opgeslagen op de server en de antwoorden die je al gegeven hebt, zijn dus niet weg als het afnamesysteem een storing krijgt.

➤ ***Wat doe ik als het onrustig is in het lokaal of als het niet gaat volgens de procedure?***

Als je ergens hinder van ondervindt, geef dit dan zo spoedig mogelijk aan bij de afnameleider. Deze probeert het ter plekke op te lossen en neemt het op in het proces-verbaal. Eventueel kun je later een klacht indienen bij de examencommissie als het niet tijdig opgelost kan worden.

5. NA HET EXAMEN

➤ **Hoe kan ik mijn mening geven over het examen?**

Je wordt gevraagd een enquête in te vullen over het taal- en rekenonderwijs en het examen bij Zadkine.

Er is ook een mogelijkheid om mee te doen aan de enquête van het College voor Toetsing en Examinering van de overheid. Die enquête gaat alleen over het examen zelf.

➤ **Hoe krijg ik het resultaat van het examen?**

De examens worden landelijk nagekeken. Binnen 3 á 4 weken krijgt Zadkine de uitslag. De examencommissie maakt de uitslag bekend. Je kunt je vastgestelde cijfers zien via je Zadkine-app.

➤ **Hoe wordt mijn eindresultaat voor Nederlands en voor Engels berekend?**

Het cijfer van het centraal examen en het gemiddelde cijfer van de drie instellingsexamens worden bij elkaar opgeteld en gedeeld door 2.

➤ **Hoe zit het met de cijferdifferentiatie?**

Voor het 2F examen Nederlands geldt dat studenten van een niveau 1 en 2 opleiding die gaan diplomeren in het schooljaar 2018-2019 er één punt bij krijgen voor het centraal examen en het instellingsexamen. Dit punt is al bijgeteld bij het cijfer dat je ziet via je Zadkine-app.

➤ **Hoe kan ik mij aanmelden voor een tweede gelegenheid?**

Als je een onvoldoende hebt behaald, kun je via je team opnieuw ingepland worden. Controleer zelf ook of je opnieuw wordt ingepland.

➤ **Ik was afwezig tijdens het examen. Ik was te laat en werd niet meer toegelaten. Ik wil een extra examenkans bovenop mijn 2 gelegenheden. Wat moet ik doen?**

Verzoek de examencommissie schriftelijk of je het examen opnieuw mag afleggen. Leg in je verzoek uit waarom je een extra examengelegenheid wilt. De examencommissie beslist of je opnieuw ingepland wordt of niet.

➤ **Ik wil mijn examen inzien. Hoe kan ik dit regelen?**

Als je na je examen het examen en de antwoorden wilt zien, moet je na het bekendmaken van de uitslag bij de examencommissie een schriftelijk verzoek tot inzage doen. Dit wordt doorgaans toegekend en vervolgens wordt er een afspraak gemaakt om je examen in te zien. Bij de inzage Nederlands en Engels zie je niet de inhoud van het examen, alleen antwoorden.

Termijnen van inzage ⁷

Betreffende taalexamens

- De termijn waarbinnen de inzage plaatsvindt, start voor **Nederlandse taal 2F en 3F** op de maandag van de derde week van de desbetreffende afnameperiode. De termijn eindigt vier weken na de laatste afnamedag van de afnameperiode, exclusief de eventuele vakantiewe(e)k(en).
- De termijn waarbinnen de inzage plaatsvindt, start voor **Engels** op de dag van de publicatie van de omzettingstabellen van het desbetreffende examen en eindigt vier weken later, exclusief de eventuele vakantiewe(e)k(en). In P1 start de inzage één week na afname van het examen en eindigt vier weken daarna.

Betreffende rekenexamens

- De termijn waarbinnen de inzage plaatsvindt, start voor **rekenen 2F en 3F** op de maandag van de derde week van de desbetreffende afnameperiode en eindigt vier weken na het einde van de afnameperiode, exclusief de eventuele vakantiewe(e)k(en).
- De termijn waarbinnen de inzage plaatsvindt, start voor **rekenen 2A, 2AER, 2ER en 3ER** op de eerste dag die volgt op de laatste afnamedag. De termijn eindigt vier weken na publicatie van de omzettingstabellen, exclusief de eventuele vakantiewe(e)k(en).
- In **P1** start de inzage één week na afname van het examen en eindigt vier weken daarna.

Voor het betreffende studiejaar worden op Examenbladmbo.nl de data voor inzage per examen per afnameperiode weergegeven.

➤ **Wat zie ik bij de inzage?**

Nederlands	het gegeven antwoord, het juiste antwoord en de toegekende score. Je ziet alleen het nummer en de letter van het antwoord. Niet de inhoud van het examen.
Rekenen	de opgave, het gegeven antwoord, het juiste antwoord en de toegekende score. Je mag je docent meenemen. Je ziet de inhoud van de opgave en je eigen antwoord.
Engels	het gegeven antwoord, het juiste antwoord en de toegekende score. Je ziet alleen het nummer en de letter van het antwoord. Niet de inhoud van het examen.

➤ **Ik heb een klacht over de gang van zaken tijdens het examen. Wat moet ik doen?**

Schrijf een brief aan de examencommissie waarin je vertelt wat er aan de hand was. De examencommissie zal na ontvangst binnen 2 werkweken de klacht in behandeling nemen en een reactie geven.

➤ **Hoe kom ik in contact met mijn examencommissie?**

Je kunt dit navragen bij je opleiding. Je kunt ook een lijstje van de examencommissies vinden op de website van Zadkine onder 'belangrijke documenten'.

⁷ Deze informatie is terug te vinden in het [Examenprotocol centrale examinering](#).

6. VRIJSTELLINGEN VOOR HET CENTRAAL EXAMEN

➤ **Hoe kan ik vrijstelling aanvragen?**

Als je vrijstelling wilt aanvragen voor het examen moet je altijd een schriftelijk verzoek sturen naar de examencommissie. De examencommissie zal afwegen of er voldoende grond voor vrijstelling is. Je moet de bewijslast aanleveren en minimaal een 6 behaald hebben voor Nederlands of rekenen of Engels bij doorstroom vanuit het mbo.

- Je moet een diploma hebben of
- als dat niet het geval is, moet worden vastgesteld dat het gaat om een centraal examen (en geen pilotexamen want daarmee krijg je geen vrijstelling bij een nieuwe opleiding).

➤ **Hoe lang is het resultaat van het centraal examen geldig?**

Het resultaat van het centraal examen is 2 jaar geldig. Ga je naar een andere opleiding, dan kun je het resultaat meenemen als je binnen 2 jaar je diploma kunt behalen. Je moet dan bij aanmelding vrijstelling aanvragen bij de examencommissie van die opleiding..

➤ **Hoe lang is het examen Engels geldig?**

Tot nu had het centraal examen Engels binnen het mbo de pilotstatus; vanaf schooljaar 2017-2018 is het formeel het 'centraal examen'.

Voor zittende studenten geldt dat alleen de resultaten van het pilot-centraal examen Engels afgelegd in het laatste pilotjaar (2016-2017) mogen meetellen voor diplomering en ook nog alleen binnen dezelfde opleiding (hetzelfde crebo). Als je eerder examen hebt gedaan of een ander examen hebt afgelegd, kan het zijn dat je alsnog het centraal examen moet doen. De examencommissie kan je hier meer informatie over geven.

Heb je examen Engels gedaan op de havo, minimaal een 5 behaald en stroom je met je diploma meteen door naar het mbo en kun je naar verwachting binnen 2 jaar je diploma behalen, dan heb je recht op vrijstelling. Je moet dan bij aanmelding vrijstelling aanvragen bij de examencommissie.

➤ **Kan ik met keuzedelen taal en rekenen 3F vrijstelling krijgen voor de generieke vakken taal en rekenen in een niveau 4 opleiding?**

Als je in je mbo 2- of mbo 3 opleiding bepaalde keuzedelen taal- en rekenen behaald hebt bijvoorbeeld *K0089 Rekenen 3F* of *K0071 Nederlands 3F* dan kun je bij doorstroom vrijstelling aanvragen voor je generieke vakken taal en rekenen 3F.

➤ ***Heb je nog vragen?***

We hopen dat je in deze brochure alle informatie die je zocht hebt kunnen vinden. Mocht je nog vragen hebben over het centraal examen, kun je ook nog een mail sturen aan de examencommissie.

Verder kun je officiële informatie van de overheid over de centrale examinering vinden op de sites:

- van het College voor Toetsen en Examens: www.examenbladmbo.nl
- van het Steunpunt Taal en rekenen mbo: www.steunpuntaalenrekenenmbo.nl

WE WENSEN JE HEEL VEEL SUCCES MET JE EXAMEN!